

Het Gouden Kalf

R. Brinkman, Bijbel Aktueel © 2006
Stg. Bijbels en Theologisch Onderwijs Yarah © 2009

Stg. B.T.O. Yarah
Postbus 11.3, 9800 AC Zuidhorn
<http://www.yarah.nl>

Inleiding

Eén van de meest opmerkelijke geschiedenisverhalen die wij kennen uit de Bijbel is wel het boek Exodus. Het verhaal van het Joodse volk dat, na **400 jaar** in Egypte te hebben geleefd, door de Here wordt bevrijd uit de slavernij. De slavernij die werd veroorzaakt door een Farao "die Jozef niet gekend had" (Ex. 1:8,9). Had hij persoonlijk Jozef niet gekend? Dat staat in elk geval vast.

Er zijn twee farao's mogelijk die in die tijd regeerden. De Bijbel doet er geen uitspraak over. Blijkbaar is het niet zó relevant wie in die tijd de machthebber was. Het gaat immers om het volk Israël en hoe God er mee handelt. Maar we kennen inmiddels uit de geschiedenis van Egypte de namen van de farao's. Sterker nog: we kunnen ze zelfs zien: hun mummies zijn bewaard gebleven. Wat belangrijk is: de farao die toen regeerde wist **niets van de historie**. Dat hij Jozef niet persoonlijk kende is immers logisch, hij leefde honderden jaren later.

Het was bijna 400 jaar geleden dat het volk Israël naar het land Egypte gekomen was. Toen nog een nomadenstam. Hoogstens een paar honderd mensen – de knechten en slaven meegerekend. Jakob en zijn zonen leefden in vrede in Gosen. En hun afstammelingen hadden het er prima. Als het aan hen gelegen had, waren ze nooit teruggekeerd naar Kanaän. Dat was natuurlijk niet naar de wil van God; Hij had het land aan Abraham en zijn nakomelingen beloofd en zij móesten het bewonen. Immers: dáár zou de Messias geboren worden. De Here God gebruikt de slavernij in Egypte dan ook om het volk klaar te maken voor een vertrek uit Egypte.

Hoofdthema

De hoofdthema's van het boek Exodus zijn:

- De bevrijding uit Egypte
- De instelling van de Wet
- De Tabernakel – de plaats waar de dienst van de Wet plaats vond.

In hoofdstuk 1 t/m 18 lezen we over de bevrijding uit Egypte. Het gaat gepaard met zichtbare tekenen van God. Met wonderen, mede via Mozes' hand verricht. Vervolgens lezen we in hoofdstuk 19 t/m 24 over het feit dat Israël de wet krijgt: precies **drie maanden** na hun vertrek uit Egypte. Tot slot lezen we in hoofdstuk 25 t/m 40 over de Tabernakel.

Mozes op de berg

Lezen: Exodus 24:1-18 (NBG)

Mozes ging de berg op en bleef daar **40 dagen en 40 nachten**. Hij ontving er de wet, op de stenen tafels, en gedetailleerde instructies voor het maken van de Tabernakel.

In vers 3 lezen we: "Toen kwam Mozes en deelde het volk al de woorden des HEREN en al de verordeningen mee, en het gehele volk antwoordde eenstemmig: **Al de woorden, die de HERE gesproken heeft, zullen wij doen.**" En in vers 7: "Hij nam het boek des verbonds en las het voor de oren van het volk en zij zeiden: **Alles wat de HERE gesproken heeft, zullen wij doen en daarnaar zullen wij horen.**"

Het volk verklaarde **onomwonden** te zullen handelen naar de woorden van de Here God. Vervolgens lezen we in vers 10 dat Mozes, Aäron, Nadab en Abihu en zeventig van de oudsten van Israël "de God van Israël zagen".

Nadat het volk verklaarde de Here te zullen dienen en (onder andere) géén andere goden te zullen volgen, beklimt Mozes de berg. Aäron en Chur bleven achter bij het volk. Hij liet ze in hun handen achter in het volste vertrouwen dat zij in staat zouden zijn het volk te leiden zolang hij afwezig was.

Het Gouden Kalf

Er gebeurt echter iets wat ronduit bizar was! We lezen hierover in **Exodus 32:1-35**

1 Toen het volk zag, dat Mozes toefde van de berg af te dalen, verzamelde het zich rondom Aäron, en zeide tot hem: Welaan, maak ons goden, die vóór ons uit gaan, want deze Mozes, die man, die ons uit het land Egypte heeft gevoerd – wij weten niet, wat er van hem geworden is. 2 En Aäron zeide tot hen: Rukt de gouden ringen af, die in de oren van uw vrouwen, uw zonen en uw dochters zijn, en brengt ze mij. 3 Toen rukte het gehele volk zich de gouden ringen die in hun oren waren, af en zij brachten ze aan Aäron. 4 Hij nam ze van hen aan, gaf er vorm aan met een stift en maakte er een gegoten kalf van. En zij zeiden: Dit is uw god, Israël, die u uit het land Egypte heeft gevoerd. 5 Toen Aäron dat zag, bouwde hij daarvóór een altaar en riep uit: Morgen is er een feest voor de HERE! 6 En de volgende morgen vroeg offerden zij brandoffers en brachten vredeoffers, en het volk zette zich neer om te eten en te drinken; daarna stonden zij op om vreugde te bedrijven.

7 En de HERE sprak tot Mozes: Ga, daal af, want uw volk, dat gij uit het land Egypte hebt gevoerd, heeft het verdorven. 8 Zij hebben zich gehaast om af te wijken van de weg die Ik hun geboden had; zij hebben zich een gegoten kalf gemaakt, waarvoor zij zich hebben nedergebogen en waaraan zij geofferd hebben, terwijl zij zeiden: dit is uw god, Israël, die u uit het land Egypte heeft gevoerd. 9 Vervolgens zeide de HERE tot Mozes: Ik heb dit volk gezien en zie, het is een hardnekkig volk. 10 Nu dan, laat Mij begaan, dat mijn toorn tegen hen ontbrande en Ik hen vernietige, maar u zal Ik tot een groot volk maken. 11 Toen zocht Mozes de gunst van de HERE, zijn God, en hij zeide: Waarom, HERE, zou uw toorn ontbranden tegen uw volk, dat Gij uit het land Egypte hebt geleid met grote kracht en met een sterke hand? 12 Waarom zouden de Egyptenaren zeggen: Tot hun onheil heeft Hij hen uitgeleid, om hen te doden in de bergen en hen van de aardbodem te vernietigen? Laat uw brandende toorn varen en heb berouw over het onheil, waarmee Gij uw volk bedreigt. 13 Denk aan Abraham, Isaak en Israël, uw dienaren, aan wie Gij gezworen hebt bij Uzelf en tot wie Gij gesproken hebt: Ik zal uw nakomelingschap vermenigvuldigen als de sterren des hemels en dit gehele land, waarover Ik gesproken heb, zal Ik aan uw nakomelingschap geven, om het voor altoos te bezitten. 14 En de HERE kreeg berouw over het kwaad, dat Hij gezegd had zijn volk te zullen aandoen.

15 Toen keerde Mozes zich om en daalde van de berg af met de twee tafelen der getuigenis in zijn hand, tafelen, die aan beide zijden beschreven waren: aan de éne en aan de andere zijde waren zij beschreven. 16 De tafelen waren het werk Gods en het

*Het Gouden kalf.
In Nederland, veelzeggend, het symbool
van de filmindustrie*

schrift was het schrift Gods, op de tafelen gegrift. 17 Toen nu Jozua het rumoer van het juichende volk hoorde, zeide hij tot Mozes: Er is krijgsgeschreeuw in de legerplaats. 18 Maar deze zeide: Geen geluid van overwinningsgeroep en geen geluid van roepen bij nederlaag – een geluid van beurtzang is het, wat ik hoor. 19 En zodra hij de legerplaats genaderd was en het kalf en de reidansen zag, ontbrandde de toorn van Mozes; hij wierp de tafelen uit zijn hand en verbrijzelde ze aan de voet van de berg. 20 Daarop nam hij het kalf dat zij gemaakt hadden, verbrandde het met vuur en vermaalde het, totdat het fijn gestoten was, vervolgens strooide hij het op het water en gaf dit aan de Israëlieten te drinken.

21 Toen zeide Mozes tot Aäron: Wat heeft dit volk u gedaan, dat gij zulk een zware schuld daarover gebracht hebt? 22 Maar Aäron zeide: De toorn van mijn heer ontbrande niet; gij weet zelf, dat dit volk in het boze ligt. 23 Zij zeiden tot mij: Maak ons goden, die vóór ons uit gaan, want deze Mozes, die man, die ons uit het land Egypte heeft gevoerd – wij weten niet, wat er van hem geworden is. 24 Toen zeide ik tot hen: Wie heeft goud? Rukt het af! Zij gaven het mij en ik wierp het in het vuur, en dit kalf kwam eruit.

25 Daar Mozes zag, dat het volk teugelloos was – want Aäron had het de vrije teugel gelaten, tot spot voor hun tegenstanders – 26 ging Mozes staan in de poort van de legerplaats en zeide: Wie is voor de HERE? Die kome tot mij! en tot hem verzamelden zich al de Levieten. 27 En hij zeide tot hen: Zó zegt de HERE, de God van Israël: Ieder gorde zijn zwaard aan zijn heup en ga heen en weer door de legerplaats van poort tot poort en dode, ieder zijn broeder en ieder zijn verwant en ieder zijn naaste. 28 De Levieten deden naar het woord van Mozes en er vielen van het volk op die dag ongeveer drieduizend man. 29 Mozes nu zeide: Weest heden de HERE gewijd – want ieder was tegen zijn zoon en zijn broeder – en wel om heden een zegen over u te brengen.

30 De volgende dag zeide Mozes tot het volk: Gij hebt een grote zonde begaan, maar nu zal ik opklimmen tot de HERE, misschien zal ik voor uw zonde verzoening bewerken. 31 Toen keerde Mozes tot de HERE terug en zeide: Ach, dit volk heeft een grote zonde begaan, want zij hebben zich een gouden god gemaakt. 32 Maar nu, vergeef toch hun zonde – en zo niet, delg mij dan uit het boek dat Gij geschreven hebt. 33 Maar de HERE zeide tot Mozes: Wie tegen Mij gezondigd heeft, zal Ik uit mijn boek delgen. 34 Maar ga nu heen, leid het volk naar de plaats waarvan Ik u gesproken heb; zie, mijn engel zal voor u uit gaan, maar ten dage van mijn bezoeking zal Ik aan hen hun zonde bezoeken. 35 Zo sloeg de HERE het volk, omdat dit het kalf gemaakt had, dat Aäron vervaardigd had.

Onbegrepen

Mijns inziens is dit gedeelte vaak onbegrepen. De reactie van Christenen is vaak: "Hoe kon Aäron dát nou doen, de mensen een afgod laten aanbidden". En nog groter is dan de verbazing dat Aäron toch in zijn functie van hogepriester blijft.

Wanneer we de tekst goed lezen zien we een aantal opmerkelijke zaken naar voren komen maar eerst wil ik kort naar de religie van Egypte gaan. In onze tekst, de NBG-vertaling, staat dat er een gouden kalf werd gemaakt. Maar in andere vertalingen staat, terecht, dat het een **stierkalf** was. Ook de NBV-vertaling geeft dit zo weer.

In Egypte leefden diverse volkeren of stammen. Zij hadden allemaal hun eigen afgoden. Deze afgoden werden verpersoonlijkt door beelden van dieren. De stier was het méést "heilige" dier in de Egyptische rituelen. Hij werd vereerd in een tempel en werd de Apis genoemd. Deze stier werd afgebeeld met een zonnescijf tussen de horens. De Egyptenaren geloofden dat de mummies na hun dood door deze stier naar hun laatste rustplaats gedragen werd, mede omdat de stier een band had met Osiris, de godheid van het dodenrijk.

De cultus van de stierenverering kwam met name uit Memphis, een stad ongeveer 20 kilometer ten zuiden van Cairo. Naast Apis vereerde men ook nog Amon, een koe, Horus, een valk, Set (de satan!), een krokodil. En vele anderen.

Aäron was een Leviet, een goed spreker (Ex 4:14), samen met Mozes betrokken bij de uittocht van het volk en dienaar van de Here. Toch liet hij het volk terugkeren naar de afgodendienst van Egypte.

De redenen hiervoor vinden we duidelijk aangegeven of kunnen we afleiden.

1. **Gezag**

Aäron had **onvoldoende gezag** over het volk. De onbetwiste leider van het volk was Mozes. Hij was degene die met God sprak, de uitverkoren en aangewezen man om zijn volk te besturen en te leiden. Dit werd door de Here bevestigd door de wonderen. Wanneer Mozes tot de rots sprak, kwam er water uit. Wanneer hij zei dat het water uiteen zou gaan, gebeurde het. Wanneer Mozes tot God bad, werd zijn gebed verhoord. Mozes was **de onbetwiste leider**. Aäron had dat gezag niet. In vers 21 lezen we dan ook dat Mozes zegt: "Wat heeft dit volk je gedaan, dat je er zulk een grote zonde over gebracht hebt". Met andere woorden: wat hebben ze je áángedaan, dat je voor ze gezwicht bent en ze zo hebt laten zondigen óf, je kunt het ook uitleggen als: "Wat heb je tégen dit volk dat je ze zo hebt laten zondigen".

2. **Het volk was teugelloos?**

Aäron zegt, wanneer Mozes hem aanspreekt op de gebeurtenissen: "De toorn van mijn heer ontbrande niet; gij weet zelf, dat **dit volk in het boze ligt.**"

Daarmee verlegt hij de verantwoordelijkheid voor wat er gebeurd was naar het volk. Mozes constateert dat het volk "teugelloos" was. Een paard dat geen teugels heeft is onbestuurbaar. En zo was het ook met het volk; het was onbestuurbaar geworden maar wel doordat Aäron het de vrije teugel had gegeven oftewel het volk z'n gang had laten gaan. Hij belijdt ook wel in vers 24 dat hij dat gedaan heeft en er zelfs aan meewerkte maar probeert toch zichzelf wat schoon te praten; het beeld was volgens hem min-of-meer bij toeval ontstaan. Hij claimt dat hij het goud in het vuur wierp en dat het kalf er uit kwam. Dat is in tegenspraak met wat we eerder lezen; vers 4 zegt namelijk, in de statenvertaling: "hij **ontwierp het** met een griffel en maakte een gegoten kalf daar uit". Hij had het zelf getekend én gegoten!

In **Deut. 9:18-21** lezen we dan ook dat Mozes dit weet en dat de Here Aäron sámen met het volk wil vernietigen; Mozes vast en bidt 40 dagen en nachten voor het volk én Aäron.

3. **Geluisterd naar het volk**

Aäron had zich, onder druk van het volk, laten verleiden te luisteren naar ze. Maar als wij in zijn plaats zouden zijn, wat zouden wij hebben gedaan? Hij stond daar tegenover een enorme massa mensen die van hem eisten dat hij "een god" voor ze maakte. Hij was een priester en het volk was in de afgodenrites gewend dat de priesters gewoon deden wat het volk wilde. Het waren immers broodetende profeten, in Egypte? Zó behandelden ze Aäron nu ook. Hij moest even zorgen dat er een 'god' kwam voor ze. En Aäron kiest dan, niet geheel verwonderlijk, **wat hij kent uit Egypte** en maakt een gouden stierkalf voor ze. Immers: de meest belangrijke 'godheid' die men in Egypte had gekend.

Het volk?

Soms wordt er een onderscheid gemaakt in vers 1 en vers 3. In vers 1 lezen we over 'het volk' en in vers 3 over het 'gehele volk'. Daaruit wordt dan soms geconcludeerd dat het de 'meelopers' of het 'gepeupel' waren die het in eerste instantie veroorzaken dat Aäron hen tot de aanbidding van het kalf brengt.

In beide verzen wordt echter hetzelfde woord gebruikt, maar in vers 3 wordt er aan toegevoegd dat het het **gehele** volk was.. en dat ze er **allemaal** aan meededen. Toch kunnen we zowel uit de tekst zelf als uit een ander gedeelte afleiden dat niet iedereen er vrijwillig of van harte aan meedeed.

1. In vers 2 zegt Aäron "**rukt de gouden ringen af**". Het volk dat van hem een gouden afgodsbeeld eist moet van hun vrouwen, zonen en dochters de gouden sierraden afpakken, ze uit hun oren trekken, om daar een beeld van te maken. Dit klinkt niet echt als een vrijwillige daad! De kanttekeningen vermelden hier dat het denkbaar was dat Aäron hoopte dat ze liever hun goud en sierraden zouden houden dan een gouden afgodsbeeld krijgen. Maar hij kwam daar bedrogen in uit. Ze leveren met graagte hun gouden oorversieringen in om zo hun afgod te krijgen (vers 3).

Er is hier overigens een groot verschil te zien op de manier waarop het goud voor de afgod wordt ingezameld, door **gedwongen afstaan**, en hoe het goud voor de Tabernakel werd verzameld: door vrijwillig er afstand van te doen. Vgl. Ex. 35:5 v.v. De Here vraagt **vrijwillige** offers. Wie het in zijn hart had, wie God lief heeft, offert **vrijwillig** voor het werk van de Here!

2. In vers 26 (SV) lezen we dat Mozes blijft staan "in de poort", oftewel hij voegt zich niet bij het volk, hij houdt er afstand van. En hij roept de mensen die de Heere toebehoren om bij hem te komen staan. De Leviëten komen dan naar hem toe. Ze maken een duidelijke keuze. En zij krijgen de gruwelijke opdracht om door het volk, door het kamp van Israëel, heen te gaan en met het zwaard mensen te doden. Uiteindelijk worden er 3.000 mensen gedood. Onduidelijk is wíe er gedood worden.

In **1 Korinthe 10:7** lezen we er over:

"Wordt ook geen afgodendienaars zoals **sommigen van hen**, gelijk geschreven staat: Het volk zette zich neder om te eten en te drinken, en zij stonden op om te dansen."

De Leviëten hadden zich blijkbaar afzijdig gehouden en ook veel andere mensen. Toch rekent de Here God **het hele volk** de afgoderij aan. Dat klinkt misschien vreemd, maar Hij houdt ze verantwoordelijk voor deze zonde, net zoals Hij bijvoorbeeld Adam verantwoordelijk hield voor de daad van Eva: "Hij stond er bij en keek er naar", erger: hij deed er aan mee. Zo was hier ook dezelfde situatie: een déél van het volk eiste een zichtbare, tastbare, afgod. En de rest van het volk liet het gebeuren en deden er, grotendeels, aan mee.

Dat Mozes de mensen laat kiezen voor of tégen de Here is een duidelijke aanwijzing ook voor ons. Hij roept ze op een keuze te maken en út het in zonde gevallen volk te treden. Dit is een beeld van de gelovigen die uit de wereld gaan. Maar ook een beeld van de gelovigen die uit de religieuze systemen stappen – later meer over de religieuze systemen – en een duidelijke keuze willen maken voor de Here!

De drieduizend die gedood werden zullen, naar mijn mening, de hóófdverantwoordelijken zijn geweest. Of deze drieduizend bestonden uit louter "meelopers" of ook Israëliëten wordt hier verder niet duidelijk. Wat wél duidelijk wordt is dat de Here God deze afgoderij absoluut niet kon tolereren en er daarom een zeer harde, maar onoverkomelijke, maatregel genomen moest worden. Een maatregel zoals de Wet voorschreef, de Wet waar ze veertig dagen daarvoor als één man "ja" tegen hadden gezegd. Niet omdat ze het moesten, maar vrijwillig. Daarmee hadden ze het oordeel over zichzelf gebracht. Door tegenover de Here te zeggen Hem te zullen dienen en er vervolgens binnen de kortste keren vanaf te wijken.

Een zichtbare afgod

Als we kijken naar deze geschiedenis dan verbazen we ons er over en hebben snel ons woordje klaar. Hoe kón men nu zó snel "een afgod" achterna lopen?

Het oude leven

In Egypte hadden de Israëlieten zo'n 400 jaar geleefd in een wereld van afgoderij, van weelde en overvloed, de "vleespotten van Egypte", tóegeschreven aan deze afgoden. Al toen Jakob naar Egypte kwam met zijn kinderen was duidelijk dat de zonen van Jakob nu niet bepaald érg gelovige mannen waren, op Jozef na. Zijn 10 broers hadden hem verkocht en verraden, ze pleegden seksuele zonden, het waren hoerenlopers, ze waren gewelddadig, plunderden, gehecht aan de wereldse geneugten... lees Genesis 49:1 v.v. maar eens. Vreselijk? Jazeker. Maar: **als we dát zeggen, veroordelen we ons zelf ook!**

De broers van Jozef waren namelijk **onbekeerde mensen** die leefden "naar het vlees". Het waren hún nakomelingen die daar leefden in Egypte, vierhonderd jaar lang. En zoals het spreekwoord zegt: "Goed voorbeeld doet goed volgen" maar dat geldt andersom net zo. Het volk Israël zal dus, grotendeels, meegedaan hebben aan de afgodendienst in Egypte. Ze waren daarin niet anders dan de andere volken in Egypte en volgden daarmee het slechte voorbeeld. Ze leefden compleet in de wereld. Natuurlijk waren er uitzonderingen, maar het gros deed met de Egyptenaren mee.

In de "Bibliotheek van de Nederlandse letteren" vond ik de uitdrukking "Het Gouden Kalf aanbidden" uitgelegd. Tegenwoordig bedoelen we daarmee dat mensen materialistisch ingesteld zijn, geld en goed op de éérste plaats stellen. Er wordt dan de nadruk gelegd op het goud, maar dat is natuurlijk onjuist, uit de verklaring van het spreekwoord:

De hoofdzaak bij dien beeldendienst was niet het goud maar de stier. [...] omdat de Israëlieten aan den stierendienst zeer gehecht bleken, die zinnebeelden der godheid gedurende verscheidene eeuwen met hoge ingenomenheid vereerden ¹)

Dát was het probleem. Men had **400 jaar lang** de cultus van de stierendienst gezien en er aan deelgenomen. Vandaar dat het zo vreselijk aantrekkelijk was om daar naar terug te keren.

Vergis je niet. **Wij zijn helemaal niets beter** dan dat zij waren.

Paulus schrijft in Titus 3:3 dan ook:

"Want vroeger waren **ook wij** verdwaasd, ongehoorzaam, dwalende, **verslaafd aan velerlei begeerten en zingenot**, levende in boosheid en nijd, hatelijk en elkander hatende."

God gezien?

Ook wij waren ooit eens nét zo, voordat we tot geloof kwamen. Dit oude leven hadden de Israëlieten slechts **drie maanden** eerder achter zich gelaten. Ze waren daar de woestijn ingebracht door Mozes en hadden allerlei tekenen en wonderen gezien.

Mozes, Aäron, Jozua en de zeventig oudsten hadden (de heerlijkheid van) God gezien op de berg. Mozes was de berg opgegaan met Jozua en al veertig dagen weg. Aäron was daar nog en hij had toch dingen gezien op die berg? Het volk vroeg nu dan ook aan hem, nee ze **dwongen** hem: maak ons een beeld van die God! Mozes is er niet meer, we weten niet waar die man gebleven is en Aäron wist toch hoe God er uit zag? Dus **wilden ze daar een beeld van hebben**. En wat doet Aäron? In plaats van hen te herinneren aan de geboden en te zeggen, "Gij zult u geen gesneden beeld maken", maakt hij juist wél een beeld voor ze. Een beeld dat ze zo goed kenden!

¹ http://www.dbnl.org/tekst/stoe002nede01/stoe002nede01_1075.htm

Dus..., denkt het volk: "**dát is de god die ons uit Egypte had geleid**"! Die stier, die ze zo goed kenden, en al eeuwenlang aanbaden. De meest machtige godheid uit Egypte, die had hen bevrijd. Exodus 31:5 laat zien dat Aäron dan ook nog eens zegt: Morgen is het een dag voor de Here, Gróót feest!

Valse religie

Aäron begaat inderdaad een grote zonde, brengt een grote zonde over dit volk; ten eerste overtreed hij de wet en ten tweede laat hij het volk dénken dat ze God dienen terwijl het een afgod is. Hij mengt het ware geloof met valse religie. Hier is een godsdienstige leider die héél goed de weg weet en er een dienaar van is, die volledig de mist in gaat.

Een valse religie vindt alleen ingang bij mensen als ze zelf ten diepste ongelovigen zijn of zwak staan in het geloof. Dan zijn ze vatbaar hiervoor en prikken niet door de dwaling heen die ze voorgehouden wordt door de 'geestelijke leiders'. Ook in onze dagen zien we dat dit steeds weer gebeurt. Mensen wordt voorgehouden dat ze God dienen, terwijl het ten diepste regelrechte afgoderij of dwaling is waar ze achteraan lopen. Zoals we hier zien wordt het ook **heel aantrekkelijk** gemaakt voor de mensen. Want die valse religie is een religie die gebaseerd is op het oude leventje.

<p style="text-align: center;">Valse religie is per definitie een religie of geloofsovertuiging waar je als vleeselijk ingesteld mens je prettig bij voelt!</p>
--

Hier blijkt dan ook de zwakte van Aäron, hij geeft toe aan de mensen hun oude leventje, hij geeft toe aan hun wensen en menselijke verlangens om zo zijn eigen positie veilig te stellen. Hij geeft toe aan een verlangen naar een **zichtbare godsdienst**. Hier blijkt dat hij niet vast stond in het Woord van de Here.

Laten we daar maar niet te hard over oordelen. Dit is niet opgeschreven zodat wij er over kunnen oordelen maar vastgelegd als een ernstige waarschuwing voor of aan ons. Zodra wij het dienen van de Here God gaan vermengen met ons oude leven, onze eigen verlangens en ons eigen ik-je, de zaken waar we onszelf lekker bij voelen, dan gaan we onherroepelijk de fout in. Als we dan ook nog eens geestelijke leiders hebben die ons in deze religie bevestigen, dan is het één groot feest! Dat is een godsdienst die zit als je favoriete spijkerbroek, lekker soepel en comfortabel.

Wij als mensen willen zien, ervaren, voelen. **Religie speelt hier op in**. Een religie is een set van regels, rituelen en gewoonten. Met veel dingen die ons zielsleven aanspreekt. Voor Israël was dat een gouden stierkalf. Voor ons kan het iets anders zijn – vult u het zelf maar in. En we praten het goed met het excuus: "Het is voor de Here" of "zo dien ik de Here God".

Recent was er een predikant die gaf het voorbeeld van de rijke zakenman die per sé een groot huis of eigenlijk een kasteeltje wilde kopen. Want dáármee kon hij de Here dienen. Zijn eigen verlangens en belangen vermengde hij met het dienen van de Here God. En hij zette alles op alles om dat kasteeltje te krijgen. Het leidde tot z'n ondergang.

Hoe vaak denken wij niet dat wij wel eens even zullen bepalen hoe we de Here zullen dienen. En dan vaak op een manier die, om het zo maar eens te zeggen, "ons vlees prettig vind". Die onze eigen eer streelt of toevallig heel goed in ons eigen straatje past. Wij bepalen dan wel eens even wie God is, wie wij willen dienen.

Weet u dat ik gek ben op het bekijken van kerkgebouwen? Ik vind het prachtig om dat bijvoorbeeld op vakantie te doen. Als we dan in een gemeente samenkomen in een gehuurd gebouwtje dat "geen uitstraling heeft" dan denk ik toch wel eens: "Wat zou ik het leuk vinden als we als gemeente een gebouwtje hadden, wat zou het mooi zijn als we

als gemeente groter waren en dat konden doen, enz, enz...". En dan denk je wel eens na daarover. Daar zou de gemeente **aantrekkelijker mee worden**. Dezélfde fout!

Is het noodzákelijk als gemeente in een prachtig eigen gebouw samen te komen? Is het zo dat we inderdaad God beter dienen door een grote gemeente met eigen gebouw met alle toeters en bellen er bij? Wat is nou wérkelijk belangrijk? U mag weten: ik moet mijzelf dat regelmatig voorhouden! Willen we **aantrekkelijk zijn voor de wereld**? Of willen we **aantrekkelijk zijn voor de Here God**?

Tastbare berg

In Hebreëen 12:18-29 lezen we over het verschil tussen de "tastbare en ontastbare dingen". De statenvertaling, editie 1977, is hierin heel duidelijk.

"Want gij zijt niet gekomen tot **de tastbare berg**, en **het brandende vuur**, en donkerheid, en duisternis, en onweder, en tot het geklank der bazuin, en de stem der woorden; welke die ze hoorden..." (vers 18, 19).

Israël hád een tastbare berg, waar God zetelde en ze de wet gaf. Met vuur en donder. Maar zelfs dát was niet genoeg. Men wilde nog verder gaan en een **zichtbare** God. Men wilde God **verkleinen** tot het nivo van een afgod. In de Hebreëen-brief wordt ons duidelijk gemaakt dat we een grote verantwoordelijkheid hebben als gelovigen.

Hebr. 18:22-29

"Maar gij zijt genaderd tot de berg Sion, tot de stad van de levende God, het hemelse Jeruzalem, en tot tienduizendtallen van engelen, en tot een feestelijke en plechtige vergadering van eerstgeborenen, die ingeschreven zijn in de hemelen, en tot God, de Rechter over allen, en tot de geesten der rechtvaardigen, die de voleinding bereikt hebben, en tot Jezus, de middelaar van een nieuw verbond, en tot het bloed der besprenging, dat krachtiger spreekt dan Abel.

Ziet dan toe, dat gij Hem, die spreekt, niet afwijst. Want als genen niet ontkomen zijn, toen zij Hem afwezen, die zijn godsspraak op aarde deed horen, hoeveel te minder wij, als wij ons afwenden van Hem, die uit de hemelen (spreekt). Toen heeft zijn stem de aarde doen wankelen, doch thans heeft Hij een belofte gegeven, zeggende: Nog eenmaal zal Ik niet slechts de aarde, maar ook de hemel doen beven. Dit: nog eenmaal, doelt op een verandering der wankelende dingen als van iets, dat slechts geschapen is, opdat blijve, wat niet wankel is. Laten wij derhalve, omdat wij een onwankelbaar koninkrijk ontvangen, dankbaar zijn en hierdoor God vereren op een Hem welbehagelijke wijze met eerbied en ontzag, want onze God is een verterend vuur."

Zoals Paulus spreekt in deze brief is het vreselijk belangrijk, we moeten er op **toezien**, dat we **de Here niet afwijzen**. Israël wees de Here --die zich zo duidelijk aan hen geopenbaard had-- af door hun afgoderij, door hun **mengreligie**. Hij houdt ons hier duidelijk voor, dat wij een grote verantwoordelijkheid hebben. Wij moeten geloven terwijl we niets zien, niets tastbaars hebben. Laat staan een zogenaamd "gouden kalf" om omheen te dansen...

Laten we die verantwoordelijkheid nemen, en leven uit Zijn Woord. Laten we ons niet door mengreligie of menselijke, "vleselijke", beweegredenen laten drijven maar alléén zien op Hem, Jezus Christus, de Middelaar van het Nieuwe Verbond.

-0-0-0-0-0-